

מבחן בגרות 35003 מועד חצב ברק תשס"ד 2004

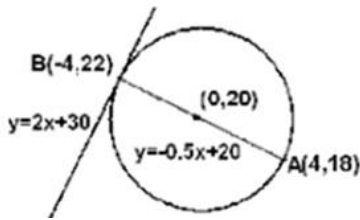
נתון ישר $y = 2x + 30$ המשיק למעגל בנקודה B.

AB הוא קוטר המעגל נתונה נקודה A (4,18)

א. מצא את משוואת הקוטר AB.

ב. מצא את מרכז המעגל.

ג. רשום את משוואת המעגל.

פתרון:

(א) מצא את משוואת הקוטר AB.

משוואת AB

$$y - y_1 = m(x - x_1)$$

$$A(4,18) \quad m = -\frac{1}{2}$$

$$y - 18 = -\frac{1}{2}(x - 4)$$

$$y = -\frac{1}{2}x + 2 + 18$$

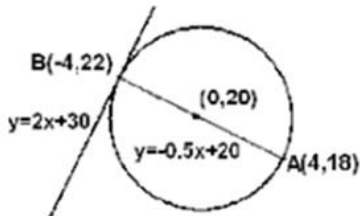
$$y = -\frac{1}{2}x + 20$$

שיפוע AB

$$m_{\text{משק}} = 2 \quad m_{AB} = -\frac{1}{2}$$

שיפוע הופכי נגדי

תשובה: $y_{AB} = -\frac{1}{2}x + 20$

(ב) מצא את מרכז המעגל.

נקודה B

$$\begin{cases} y = -\frac{1}{2}x + 20 \\ y = 2x + 30 \end{cases}$$

$$-\frac{1}{2}x + 20 = 2x + 30$$

$$= \frac{1}{3}x - \frac{5}{3}x$$

$$-2\frac{1}{2}x = 10$$

$$x = -4$$

$$y = 2x + 30$$

$$x = -4$$

$$y = 2(-4) + 30$$

$$y = 22$$

$$B(-4,22)$$

$$\begin{array}{ccc} B & M & A \\ (-4,22) & (x_M, y_M) & (4,18) \end{array}$$

$$x_M = \frac{x_1 + x_2}{2}$$

$$y_M = \frac{y_1 + y_2}{2}$$

$$x = \frac{(-4) + (4)}{2}$$

$$y = \frac{(22) + (18)}{2}$$

$$x = 0$$

$$y = 20$$

$$M(0,20)$$

(ג) מצא את משוואת המעגל.

משוואת המעגל

$$(x - a)^2 + (y - b)^2 = R^2$$

$$M(0,20) \quad R^2 = 4$$

$$(x - 0)^2 + (y - 20)^2 = 4$$

$$(x - a)^2 + (y - b)^2 = R^2$$

$$M(0,20)$$

$$(x - 0)^2 + (y - 20)^2 = R^2$$

$$(4,18)$$

$$(4 - 0)^2 + (18 - 20)^2 = R^2$$

$$R^2 = 4$$

תשובה סופית:

$$(x - 0)^2 + (y - 20)^2 = 4 \quad (\text{ג}) \quad M(0,20) \quad (\text{ב}) \quad y_{AB} = -\frac{1}{2}x + 20 \quad (\text{א})$$

שאלה מספר 2.

סוחר קנה שקיות גדולות, הסוחר שילם עבור השקיות הגדולות 96 שקלים. למחרת קנה הסוחר שקיות קטנות מספר השקיות הקטנות גדול ב 30 ממספר השקיות הגדולות. מחיר שקית קטנה גדול ב 2 שקלים מהמחיר ששילם עבור כל שקית גדולה. הסוחר שילם עבור השקיות הקטנות 368 שקלים. חשב את מספר השקיות הגדולות (רשום שתי אפשרויות).

פתרון

הנחיות מפמ"ר למתמטיקה. לעקרונות בבדיקת בגרויות 2016
 בבעיה מילולית יש להגדיר את המשתנים בצורה ברורה,
 יש לרשום תשובה סופית מילולית ולציין יחידות (ס"מ, שקלים, ק"ג, %, וכו'....).

נתונים

הגדרת המשתנים: x - כמות שקיות גדולות, y - מחיר שקית גדולה

משוואה	סה"כ	שקיות		
		מחיר	כמות	
$x \cdot y = 96$	96	y	x	שקיות גדולות
$(x + 30) \cdot (y - 2) = 368$	368	y + 2	x + 30	שקיות קטנות

חשב את מספר השקיות הגדולות (רשום שתי אפשרויות).

$$\begin{cases} x \cdot y = 96 & y = \frac{96}{x} \\ (x + 30)(y - 2) = 368 \end{cases}$$

$$xy + 2x + 30y + 60 = 368$$

$$xy + 2x + 30 \frac{96}{x} = 308$$

$$96 + 2x + \frac{2880}{x} = 308$$

$$2x + \frac{2880}{x} - 212 = 0 / x$$

$$2x^2 - 212x + 2880 = 0$$

$$x = \frac{212 \pm \sqrt{212^2 - 4(2)(2880)}}{2(2)}$$

$$x = \frac{212 \pm 148}{4}$$

$$x_1 = 90$$

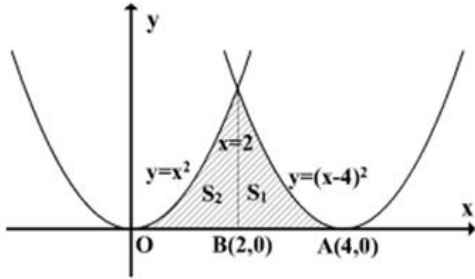
$$x_2 = 16$$

תשובה: מספר השקיות הגדולות הוא 90 או 16

תשובה סופית:

מספר השקיות הגדולות הוא 90 או 16

שאלה מספר 3.

נתונות שתי הפונקציות
 $y = x^2$
 $y = (x - 4)^2$

(ראה ציור)

(א) מצא את שיעור ה- x של נקודת החיתוך בין הגרפים של שתי הפונקציות.

(ב) חשב את השטח המוגבל על ידי הגרפים של שתי הפונקציות ועל ידי ציר ה- x (השטח המקווקו בציור)

פתרון:

א. מצא את שיעור ה- x של נקודת החיתוך בין הגרפים של שתי הפונקציות.

נקודת החיתוך בין הגרפים	חיתוך עם ציר ה- x	חיתוך עם ציר ה- x
$\begin{cases} y = x^2 \\ y = (x-4)^2 \end{cases}$	$\begin{cases} y = (x-4)^2 \\ y = 0 \end{cases}$	$\begin{cases} f(x) = x^2 \\ y = 0 \end{cases}$
$y = y$	$0 = x - 4$	$0 = x^2$
$x^2 = x^2 - 8x + 16$	$x = 4$	$x = 0$
$8x = 16$	$(4,0)$	$(0,0)$
$x = 2$		

x קטן/שמאל	פונקציה עליונה $y = x^2$	x גדול/ימין
$x = 0$	פונקציה תחתונה $y = 0$	$x = 2$

x קטן/שמאל	פונקציה עליונה $f(x) = x^2 - 8x + 16$	x גדול/ימין
$x = 2$	פונקציה תחתונה $y = 0$	$x = 4$

$$S_1 = \int_0^2 (x^2) - (0) dx$$

$$S_1 = \int_0^2 (x^2) dx$$

$$S_1 = \left[\frac{x^3}{3} x \right]_0^2$$

$$S_1 = \left[\frac{(2)^3}{3} \right] - \left[\frac{(0)^3}{3} \right]$$

$$S_1 = \left[2\frac{2}{3} \right] - [0]$$

$$S_1 = \left[2\frac{2}{3} \right]$$

$$S_T = S_1 + S_2$$

$$S_T = \left[2\frac{2}{3} \right] + \left[2\frac{2}{3} \right] = 5\frac{1}{3}$$

$$S_2 = \int_2^4 (x^2 - 8x + 16) - (0) dx$$

$$S_2 = \int_2^4 (x^2 - 8x + 16) dx$$

$$S_2 = \left[\frac{x^3}{3} - \frac{8x^2}{2} + 16x \right]_2^4$$

$$S_2 = \left[\frac{(4)^3}{3} - \frac{8(4)^2}{2} + 16(4) \right] - \left[\frac{(2)^3}{3} - \frac{8(2)^2}{2} + 16(2) \right]$$

$$S_2 = \left[21\frac{1}{3} \right] - \left[18\frac{2}{3} \right]$$

$$S_2 = \left[2\frac{2}{3} \right]$$

תשובה סופית:

$$S_T = \left[2\frac{2}{3} \right] + \left[2\frac{2}{3} \right] = 5\frac{1}{3} \quad (\text{ב}) \quad x = 2 \quad (\text{א})$$

שאלה מספר 4.

נתונה הפונקציה $y = \frac{x}{4} - \sqrt{x}$

- (א) מצא את תחום ההגדרה של הפונקציה.
- (ב) מצא את שיעורי נקודת הקיצון הפנימית של הפונקציה, וקבע את סוגה.
- (ג) מצא את נקודת הקיצון שבקצה תחום ההגדרה, וקבע את סוג הקיצון.
- (ד) מצא את נקודות החיתוך של גרף הפונקציה עם הצירים.
- (ה) סרטט סקיצה של גרף הפונקציה.

פתרון:

(א) **מצא את תחום הגדרה של הפונקציה.**

תשובה: תחום ההגדרה: לשורש ריבועי מוגדר למספרים חיוביים בלבד $x \geq 0$.

(ב) **מצא את שיעורי נקודת הקיצון הפנימית של הפונקציה, וקבע את סוגה.**

פונקציה	נגזרת ראשונה	נגזרת שנייה
y=?	m=0	max/min
$y = \frac{x}{4} - \sqrt{x}$ $x = 4$ $y = \frac{4}{4} - \sqrt{4}$ $y = -1$ (4,-1)	$f'(x) = \frac{1}{4} - \frac{1 \cdot 1}{2 \cdot \sqrt{x}}$ $f'(x) = m = 0$ $0 = \frac{1}{4} - \frac{1}{2\sqrt{x}}$ $\frac{1}{4} = \frac{1}{2\sqrt{x}}$ $4 = 2\sqrt{x} \quad /: 2$ $2 = \sqrt{x} \quad /(\ )^2$ $(2)^2 = (\sqrt{x})^2$ $4 = x$	$f'(x) = \frac{1}{4} - \frac{1}{2\sqrt{x}} / 4 \cdot 2\sqrt{x}$ <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin: 5px 0;"> $f'(x) = \frac{2\sqrt{x} - 4}{4 \cdot 2\sqrt{x}}$ </div> <div style="background-color: #90EE90; padding: 2px; margin: 2px 0;"> (מספיק לגזור את המונה כדי לקבוע את סוג הקיצון) </div> $f''(x) = + \frac{2 \cdot 1}{2\sqrt{x}}$ $f''(4) = + \frac{2 \cdot 1}{2\sqrt{(4)}} = +0.5 \cup \text{min}$
		נקודות הקיצון: (4,-1) $\cup$ min

(ג) **מצא את נקודת הקיצון שבקצה תחום ההגדרה, וקבע את סוג הקיצון.** בקצה תחום ההגדרה

x=0
 $f(x) = \frac{x}{4} - \sqrt{x}$
 $y = \frac{0}{4} - \sqrt{0}$
 $y = 0$
(0,0)

תשובה: נקודת קצה תחום ההגדרה **(0,0)**

סוג הקיצון הוא max ממנו מתחילה הירידה

(ד) מצא את נקודות החיתוך של גרף הפונקציה עם הצירים

חיתוך עם ציר x

$$y=0$$

$$f(x) = \frac{x}{4} - \sqrt{x}$$

$$y = 0$$

$$0 = \frac{x}{4} - \sqrt{x}$$

$$\frac{x}{4} = \sqrt{x} / ( )^2$$

$$\left(\frac{x}{4}\right)^2 = (\sqrt{x})^2$$

$$\frac{x^2}{16} = x$$

$$0 = 16x - x^2$$

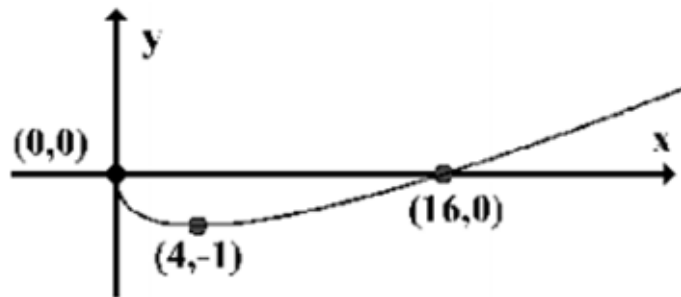
$$0 = x \cdot (16 - x)$$

$$x_1 = 0 \quad x_2 = 16$$

$$(0,0) \quad (16,0)$$

תשובה: (0,0) (16,0)

(ה) שרטט סקיצה של גרף הפונקציה.

תשובה סופית:

(א) תחום הגדרה $x \geq 0$ (ב) $\min (4,-1)$

(ג) נקודת קצה תחום ההגדרה $(0,0)$

סוג הקיצון הוא $\max$ ממנו מתחילה הירידה

(ד) $(0,0)$ $(16,0)$ (ה) ראה שרטוט

